

I. PHẦN ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)

Đọc văn bản sau và thực hiện các yêu cầu:

CHẠY GIẶC*

Tan chợ vừa nghe tiếng súng Tây
Một bàn cờ thế phút sa tay.
Bỏ nhà lũ trẻ lơ xơ chạy,
Mất ổ bầy chim dáo dác bay.
Bến Nghé của tiền tan bọt nước,
Đồng Nai tranh ngói nhuốm màu mây.
Hỏi trang ⁽¹⁾ dẹp loạn rày⁽²⁾ đâu vắng,
Nỡ để dân đen⁽³⁾ mắc nạn này?

(In trong *Thơ văn Nguyễn Đình Chiểu*, NXB Văn học 1971).

* Chú thích:

Nguyễn Đình Chiểu (1822 -1888) sinh tại Gia Định (nay thuộc TP Hồ Chí Minh) là nhà thơ, nhà văn lớn tiêu biểu cho văn học yêu nước nửa sau thế kỉ XIX của dân tộc ta.

Tác phẩm “Chạy giặc” được Nguyễn Đình Chiểu sáng tác vào khoảng thời gian sau khi giặc Pháp tấn công thành Gia Định (tháng 2 năm 1859). Ông đã viết bài thơ bày tỏ tâm trạng khi chứng kiến cảnh nước mất nhà tan, thực dân Pháp xâm lược, triều đình nhà Nguyễn đầu hàng, để mặc dân lâm vào cảnh loạn lạc.

(1) Trang: chỉ triều đình, quan lại – những người có trách nhiệm lo việc nước, dẹp giặc.

(2) Rày: có nghĩa là nay, bây giờ, hiện nay.

(3) Dân đen: chỉ người dân lam lũ, nghèo khổ (không mang nghĩa chỉ màu da).

Câu 1 (1,0 điểm). Bài thơ trên được viết theo thể thơ nào? Chỉ ra cách gieo vần trong bài thơ.

Câu 2 (1,0 điểm). Cảnh chạy giặc được nhà thơ tái hiện vào thời điểm nào? Thời điểm ấy có ý nghĩa như thế nào trong việc khắc họa nỗi khổ của người dân khi bị giặc tấn công?

Câu 3 (1,0 điểm). Chỉ ra và nêu tác dụng của biện pháp tu từ đảo ngữ được sử dụng trong hai câu thơ:

*Bỏ nhà lũ trẻ lơ xơ chạy,
Mất ổ bầy chim dáo dác bay.*

Câu 4 (1,0 điểm). Ngày nay, đất nước đã được hòa bình thống nhất nhưng bao nỗi đau chiến tranh vẫn còn. Em hãy chia sẻ một vài nỗi đau do chiến tranh gây ra vẫn đang hiện hữu trên đất nước ta. Em có thể làm gì để góp phần giảm bớt nỗi đau chiến tranh?

II. PHẦN VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1 (2,0 điểm). Viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) phân tích hai câu thơ cuối bài thơ “Chạy giặc” trong phần Đọc – hiểu trên.

Câu 2 (4,0 điểm). Từ “giặc” vốn chỉ kẻ thù xâm lược nhưng đã có thời điểm sau cách mạng tháng Tám, Bác Hồ gọi nạn mù chữ là “giặc đói” để chỉ ra mối nguy hại của nạn thất học, kém hiểu biết đối với mỗi người và với cả dân tộc. Em hãy viết một bài văn (khoảng 300 chữ) trình bày suy nghĩ về vấn đề trên.

----- Chúc các em làm bài tốt!-----